poljičnih stikov, glede takojšnjega prenehanja gospodarske vojne, o obnovitvi trgovskega prometa ter o ureditvi organizirane izmene blaga. Glede važnega vprašanja postopanja v pokrajinah, ki so od te ali one države zasedene, je predlagala Rusija, da odpokliče svoje čete iz zasedenih pokrajin Avstro-Ogrske, Turčije in Perzije, dočim naj odpokličejo države štirizveze svoje čete iz Poljske, Kurlandije in drugih pokrajin. Prebivalstvu teh pokrajin naj se da možnost, da se v najkrajšem času popolnoma svobodno izjavi o združitvi s to ali ono državo ali o ustanovitvi samostojne države. Čas, kdaj se odpokličejo čete, kdaj se prične razoroževanje in kako naj poteka, naj uredi posebna vojaška komisija.

Temu nasproti je predlagala Nemčija, da naj se da prvima dvema členoma predložene pogodbe taka oblika, da bi se glasila z ozirom na Avstro-Ogrske tako-le:

Člen I. Avstro-Ogrska in Rusija izjavita, da se končа vojno stanje; oba pogodbo sklepajoča dela sta odločena, da bosta vnaprej v medsebojnem miru in prijateljstvu živela. Avstro-Ogrska bi bila pod pogojem priznane popolne medsebojnosti napram svojim zaveznikom pripravljena, opustiti sedanje postojanke in zasedene pokrajine, v kolikor v členu II. ni drugače določeno.

Člen II. Ker je ruska vlada proglasila za vse v zvezi ruske države živeče narode brez izjeme pravico samoodločbe, ki gre tako daleč, da se smejo ti narodi celo popolnoma izločiti iz države, vzame na znanje sklepe, v katerih se izraža ljudska volja, da se ustvari popolna državna samostojnost za Poljsko in Litevsko, Kurlandijo in dele Estlandije in Livlandije in da se te dežele izločijo iz ruske državne zveze. Določitev časa za izvršitev teh načrtov, pri čemer je izločiti vsak vojaški pritisk, je prepuščena posebni komisiji.

Ruska delegacija je vzela to izjavo na znanje ter izrekla svoje mnenje tako-le: Stojimo na stališču, da je smatrati kot resnični izraz ljudske volje samo tako izjavo volje, ki je posledica svobodnega glasovanja v času, ko v onih pokrajinah ni nikakršnih čet; zato predlagamo in obstojamo na tem, da se ta točka bolj jasno in določno označi. Pač pa smo zadovoljni, da se postavi posebna komisija, ki naj presodi tehnične pogoje za uresničenje takega glasovanja in določi rok, do katerega morajo čete zapustiti kraje.

Iz tega je razvidno, da Nemčija ne mara ugoditi vsem ruskim predlogom, posebno ji ne prija načelo odstopa zasedenih ozemelj in načelo samoodločbe narodov. Ali se bodo mirovni odposlanci, ki so šli do 4. jan. na počitnice, v prihodnjih dneh sporazumeli glede teh vprašanj, je veliko vprašanje.

Angleški in francoski upliv se kaže v Rusiji zadnje dni zopet bolj močno. Ukrajinska vlada ima obljubljeno francosko in angleško pomoč, če napove vojsko Nemčiji in Avstriji. „Rada“, ukrajinska vlada, pa pravi, da bo ostala nepristranska.

Vprašanje miru je še torej res veliko — vprašanje!

Slovenci prvovrstni domoljubi.

List „Ave Maria“ piše v 12. številki 1917. let. med drugim:

„Ko hrepenimo po miru, poskrbimo najprej za notranji mir. Narodnosti naj se skušajo med seboj sporazumeti; njih upravičenim željam bi se naj po možnosti ustreglo. Ukrajinci v vzhodni Galiciji, ki so imeli samo poljsko upravo in poljske uradnike ter so od njih marsikaj prestali, hočejo ostati pod Avstrijo, a imeti hočejo lastno upravo. Med Ukrajinci, ki so bili brez krivde, ali pa v zmoto zapeljani, je bilo — kakor poroča nadškof Szeptycki — 30.000 ponedolžnem v tej vojni pomorjenih.

Jugoslovani (Slovenci, Hrvati in Srbi), hočejo avstrijsko-jugoslovansko državo. **Slovenci so se izkazali kot prvovrstni patrioti** (domoljubi) in zaslužijo, da se jim ustreže. Poljaki bi radi, da se jim dovoli samostojnost Galicije in da se priklopijo kraljestvu Poljskemu. V koliko je to možno . . .?“

Tako piše pošten katoliški nemški list o naši jugoslovanski zahtevi. Trezno in poštenomisleči ljudje uvidevajo, da si Jugoslovani že radi svojih res ogromnih žrtev v tej vojni in vsled svojega čistega avstrijskega domoljubja zaslužimo boljšo bodočnost, svobodo.

Za slovenskoštajerske konjerejce.

Poslanec Roškar in tovariši so vložili na komobranskega ministra naslednjo interpelacijo:

Priprave za prihodnjo klasifikacijo konj so že v teku. Spodnještajerski konjerejci se boje, da ne bi ob tej priliki zopet imeli nepotrebnih stroškov in sitnosti. Zadnja leta se je od konjerejcev zahtevalo, da morajo pred klasifikacijsko komisijo pripeljati tudi konje pod štirimi leti in konje s hibami ali pa o takih neporabnih konjih predložiti spričevalo diplomiranega živinozdravnika.

Goniti konje pod štirimi leti je sedaj na deželi jako težavno, ker manjka moških, nabava spričeval je pa zvezana z nepotrebnimi stroški. Kakor znano, bi bilo treba dati živinozdravniku za vsako žival za spričevalo najmanj 2 K.

Podpisani tedaj vprašajo:

Ali je Vaša ekscelenca pripravljena odrediti, da se v svrho dokaza, da konj ali ni še zadosti star ali pa ima hibo, vsled katere ga ni treba goniti pred klasifikacijsko komisijo, zopet dovolijo občinska potrdila s podpisi dveh konjerejcev, ki sta obvezana svoje konje prignati na klasifikacijo, ali pa naložiti s stalno plačo nameščenim živinozdravnikom, da izdajejo dotična spričevala brezplačno, oziroma naj se plačajo iz državnih sredstev, vsekakor pa poskrbeti, da se prebivalstvu prihranijo vsa nepotrebna dolga pota in izgube časa?

Svinjske cene.

Namestnija v Gradcu je določila naslednje svinjske cene, ki veljajo od 1. januarja 1918 naprej: I. prasci, mlade svinje, plemene svinje 8 K 1 kg žive teže; II. za klavne svinje: merjasci živi 7 K, zaklani 9 K, druge klavne svinje žive 8 K, zaklane 10 K; III. za plemene svinje posebnih plemenitih vrst vseh starosti obojega spola ne veljajo nikake najvišje cene. Goraj omenjene cene veljajo za kraj, kjer se svinje prevzamejo od kupca. Prodajalec mora prevzeti prevozne in vse druge stroške do prevzemnega kraja. Če se živina tehta tekom dveh ur po zadnjem krmljenju, se odtegne 8% skupne žive teže. Te cene veljajo tudi za kupčijo s svinjami od hiše do hiše. Nakup svinj za domače gospodarske potrebe poljedelcev je namreč popolnoma prost. Na ta način kupljene svinje pa se morajo najmanj dva meseca obdržati v reji. Prisilni zakol je seveda izvzet.

Te cene, ki jih je določil grof Clary in so mu stali pri tem na strani kot svetovalci sami mesarji, uradniki, konzumenti in enaki ljudje, so za današnje razmere prenizke. Posebno cene za male pujske se nikakor ne skladajo z dejansko vrednostjo prascev. Pri tem je namestnija zopet jemala ozir na meščane in graščake, in za „posebne plemenite vrste“ teh svinj ni nastavila najvišjih cen. Madžarska mast se prodaja pri nas po 30—50 K, za domače svinje pa nastavi grof Clary tako nizke cene. Teh razmer je krivo dejstvo, da se k posvetovanjem, ko se določajo cene za kmetske pridelke ne povabi nikdar pravih kmetskih strokovnjakv. Če bi grof Clary povabil k posvetovanju človeka, ki se količkaj razume na svinjerejo, se tudi ne bi moglo nikdar določiti, da se od skupne teže odtegne 8%, če se tehta svinjo tekom dveh ur po zadnjem krmljenju. Gradec se v očeh naših ljudi kaže vedno v slabši luči!

Vinogradniki, pazite na vino!

Letošnje vino je na Dolenjskem izvanredno močno. Posebno tam, kjer so vinogradniki kasneje trgali, se dobe vina, ki se lahko merijo z najboljšimi tujimi vini. Mnogo je vina, ki vsled obilne sladkobe mošta še dobro pokipelo ni in je ostalo sladko.

S takimi močnimi ali celo sladkimi vini pa vinogradniki v naših krajih niso vajeni ravnati in je tedaj lahko mogoče, da se bo posebno v vročem poletnem času v naših slabih toplih kleteh marsikomu tako fino vino spridilo. Zato je treba, da pri letošnjem vinu prav posebno pazimo, da se nam ne bode pokvarilo.

Nizko vino, ki ima le malo alkohola (moči) in precejšnjo množino kisline v sebi, je podvrženo pred vsem temu, da postane kanasto.

Kan daje sicer vinu slab okus in mu jemlje i moč, brani ga pa le kolikor toliko pred veliko bolj nevarno boleznijo, t. j. pred cikom.

Ako raste tedaj na površju vina kan, se na njem glivica, ki povzroča cik, ne more zlahka razviti. Kakor hitro pa ima vino nad 11% alkohola, se na njem kan več ne razvija in tu ima glivica cika posebno priliko, da se zaredi in razvije, kajti ravno tako kot kan, ljubi glivica cika zrak, poleg tega pa še toploto in močno alkoholno tekočino. Mlada, lahka vina postajajo tedaj rada kanasta, močna, posebno sladka in stara vina, zlasti v topli kleti, pa cikasta.

Ker se cikasto vino ne da več popraviti in se ga da porabiti le še za žganjekuho ali pa za jesih, kis, utrpi posestnik, kojega vino scika, lahko veliko škodo. Kako je torej ravnati, da se take škode obvarujemo?

Predvsem je vino v pravem času pretočiti in nekoliko zažveplati. Za to delo je pripraven čas ravnokar prišel. Pretočimo sedaj naše letošnje vino in ga pri tem nekoliko zažveplajmo. Če je vino lepe in stanovitne barve, zadostuje, da ga podlevamo prav malo. Ena tenka žveplenka zadostuje za 4 do 5 hl vina. Če vino rjavi ali če je temne barve in se ne čisti, je treba vzeti še enkrat toliko žvepla.

Mesto žvepla se lahko rabi tudi natrijev bisulfit, v prvem slučaju 2 do 3 g, v drugem 3 g na hl vina. Natrijev bisulfit je prah, ki se med pretakanjem pomeša v vino. Ker se ga bolj lahko dobi, kot žveplo, bo njegova raba gotovo bolj priporočljiva.

Prihodnje spomladi (meseca marca) bode treba pretočiti vino v drugič in ga zopet nekoliko zažveplati.

Poglavitno pa je, da sode vedno zalivamo. Kakor hitro ni sod poln, se nabere nad vinom v sodu zrak in ta — posebno v poletnem gorkem času — močno pospeši razvoj glivic cika. Te glivice napravijo tenko mastno kožico na površju vina. Pod le-to kožico se lahko v kratkem vse vino pokvari.

Zato ni prav, da imamo tako vino na pipi. Če ga pa že kaj odtočimo ali če se posuši, moramo iz drugega manjšega sodčka, kjer hranimo takozvano zalijo, sod takoj zopet do vrha napolniti. To je treba vsak teden ali vsaj vsakih 10—14 dni ponoviti. Da se nam pa tudi zalija ne scika, se jo mora vselej od vrha nekoliko zažveplati.

Le tako je mogoče močno letošnje vino ohraniti čez vroče poletje brez škode. Gostilničar pa, ki vino toči in ga seveda ne more sproti zalivati, naj raztoči vino v manjše sode, od tega pa le onega nastavi, druge pridno zaliva, da so to vrha polni. Tako lahko vino hitro iztoči, ne da bi se mu scikalo.

B. Skalicky.

Naše žrtve za domovino.

Pretekli mesec je prejel naš vrli somišljenik E. Vasle, posestnik v Zaklu pri Gomilskem, od č. g. vojnega kurata Ivana Deršar sledeče prežalostno poročilo: Z žalostnim srcem Vam naznanjamo tužno novico, da je Vaš sin, praporščak Leop. Vasle, pri naskoku na goro Meletta padel junaške smrti. Na čelu svojega voda se je odlikoval tudi v tem boju. Vsi njegovi tovariši žalujemo za njim, ker smo v njem izgubili svojega tako ljubeznjivega, junaškega tovariša. Naj Vam ljubi Bog da moči, da boste junaško prenesli ta udarec v zavesti, da je umrl Vaš sin junaške smrti, izpolnjujoč svojo dolžnost za boljše bodočnost svoje domovine. Vsi njegovi tovariši Vam iz srca izrekamo svoje sožalje.“ Tej sožalnici se v popolni meri pridružujemo vsi, ki smo poznali in ki smo ljubili rajnega Polda. Bog naj tolaži zlasti silno potrto mater, ki je tako željno pričakovala, da njen Polda kot novomašnik zapoje „Gloria in excelsis!“ Šolal se je rajni v Celju, kjer je tudi napravil maturo. Potem je izdelal šolo za enoletne prostovoljce, ter nedavno postal praporščak. Bil je izboren pevec in je silno ljubil petje. Še lanske božične praznike nike je pomagal cerkvenim pevcem na Gomilskem pri službi božji. Padel je ravno na god sv. Cecilije, patrone pevcev. Dal Bog, da je letošnje božične praznike popeval že v nebeškem zboru: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!

Č. g. vojni kurat Fr. Zagoršak je naznanil č. g. kaplanu v Št. Lovrencu na Dravskem polju, da je v Idriji umrl Martin Bogme iz Št. Lovrenca na Dravskem polju. Imel je legar in pljučne vnetje. Ker je bil silno slab, ko je prišel tje v bolnišnico, se mu ni dalo več pomagati. Govoril ni več veliko, je bil že preslab. Umrl je dne 14. oktobra, previden s sv. zakramenti za umirajoče ter bil pokopan dne 15. oktobra 1917 na pokopališču v Spodnji Idriji („pri fari“). Služil je pri saperjih. Rojen je bil leta 1881. Že v rani mladosti je stopil v samostan očetov trapistov v Rajhenburgu, kjer je v miru in v molku Bogu služil. Vojska ga je iztrgala iz samostanske tihote ter prestavila na krvavo polje bojnega viharja, dokler se ni preselil v deželo večnega miru in pokoja!

Nepričakovana nesreča je zadela slovenskega junaka poddesetnika Franca Pihler, doma iz Selc pri Sv. Rupertu v Slov. gor., naročnika našega „Slovenskega Gospodarja.“ Mlad in hrabor junak je padel za domovino. Prideljen je bil naskokovalni stotniji. Zvečer dne 14. dec., ob 7. uri, smo šli na patrulje. Prišli smo do električnih zaprek. Tam smo malo postali in se ozirali na vse strani, če smo varni pred sovražnikom. Bilo je vse mirno in tiho. Sedaj smo začeli plezati pod zaprekami na ono stran. Dva tovariša sta srečno izlazila, Pihler je bil tretji. Ker je bil močne in velike postave, se ni mogel dobro spodplaziti, dotaknil se je električne žice in je takoj mrtev obležal pred nami. Vse tovariše je smrt vrlega junaka silno pretresla. — To sporočamo v domovino tovariši padlega: Desetnik Dobaj Ivan, doma iz Jelenč pri Mariboru; Kožuhak Alojz iz Dolge nive pri Sv. Rupertu v Slov. gor.; Kokot Simon iz Gorišnic pri Ptuju; Fras Franc iz Dragotincev pri Sv. Juriju ob Ščavnici; Maček Ludovik iz Selnice ob Dravi, vsi pri „šturm-patrulji“, sami hrabri junaki 26. pešpolka in zvesti prijatelji „Slovenskega Gospodarja.“

Pri svojih starših v Hrastniku pri Sv. Barbari v Halozah je umrl Miha Petrovič. Bil je na dopustu. Na laški fronti je dobil dne 25. avgusta rano v prsa. V Gospodu je zaspal dne 7. novembra 1917.